

УДК 016:[821.162.1-1:811.163.3'255.4(049.3)]

Лидија КАПУШЕВСКА-ДРАКУЛЕВСКА

Филолошки факултет „Блаже Конески“

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје

l.drakulevska@flf.ukim.edu.mk

БИБЛИОГРАФИЈА НА ПОЛСКАТА ПОЕЗИЈА ПРЕВЕДЕНА НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК (хронолошки преглед)

Полска поезија (избори):

Современа полска поезија. 1996. Скопје: Македонска ревија. Превод и препев од полски јазик Петре Наковски. Застапени поети: Леополд Стаф, Казимјеж Вјежињски, Јарослав Ивашќевич, Владислав Броњевски, Александер Ват, Јулијан Пшибош, Мјечислав Јаструн, Адам Важик, Ана Свиршчињска, Чеслав Милош, Збигњев Бјењковски, Вацлав Ивањук, Јан Твардовски, Ана Камјењска, Тадеуш Ружевиќ, Јулија Хартвиг, Тимотеуш Карповиќ, Мирон Бјалошевски, Артур Мјенсижецки, Лудмила Марјањска, Вислава Шимборска, Жежи Фицовски, Збигњев Херберт, Виктор Ворошилски, Тадеуш Новак, Уршула Козјол, Жежи Харасимовиќ, Анђеј Шмит, Станислав Гроховјак, Марјан Гжешчак, Ернест Брил, Кшиштоф Гонсјоровски, Едвард Стахура, Марек Вавшќевич, Збигњев Жежина, Кристина Шлага, Јоана Полакувна, Јузеф Курилак, Ришард Криници, Рафал Војачек, Ева Липска, Адам Загаевски, Станислав Барањчак, Јулијан Корнхаузер, Маќеј Кисло, Пјотр Сомер, Казимјеж Новосјелски, Томаш Јаструн, Антони Павлак, Бронислав Мај и Марќин Свјетлицки.

Поезија (избор). 2013. Чеслав Милош, Вислава Шимборска, Збигњев Херберт. Скопје, КСЦ, Макавеј. Препев Петре Наковски (секаде каде што стои само препев, се мисли на препев од полски јазик доколку не е наведено поинаку, заб. ЛКД), поговор Санде Стојчевски.

Мала антологија на полската проза и поезија. 2024. Електронски извор. Том I (студентски преводи). Приредила Фросина Милковска, избор и редакција: Лидија Танушевска. Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ. Застапени поети: Ципријан Камил Норвид,

Владислав Белза, Јулијан Тувим, Јан Бжехва, Вислава Шимборска, Адам Загајевски, Рафал Војачек, Марќин Швјетлицки. Достапно на: <https://flf.ukim.mk/wp-content/uploads/Mala-antologija-na-polskata-proza-i-poezija.pdf>.

Полска поезија во рамките на други изданија и антологии:

- Конески, Блаже. 1967. *Прејевы*. Скопје: Култура. Застапени полски поети: Адам Мицкјевич, Јулијуш Словацки, Зигмунд Крашињски, Казимјеж Пшерва-Тетмаер, Леополд Стаф и Јулијан Тувим. Исто во: Блаже Конески, *Препевы* (прир.: М. Ѓурчинов). Целокупни дела на Блаже Конески: критичко издание, том 3. Скопје: МАНУ, 2013.
- Антиолоџија на светицкаџа лирика*: низ македонскиот препев. 1994. Составиле Лидија Капушевска-Дракулевска, Маја Бојациевска. Скопје: Македонска книга. Застапени полски поети: Адам Мицкјевич, Леополд Стаф, Јулијан Тувим, Константин Илдефонс Галчински, Чеслав Милош, Тадеуш Ружевиц, Вислава Шимборска, Збигњев Херберт и Тадеуш Новак. (Препев: Б. Конески, А. Алексиев, П. Наковски, А. К. Нејман, Т. Прокоповиц и С. Стојчевски)
- Тодоровски, Гане. 2006. *Препевы: словенски поезии* (Русија, Украина, Полска, Чешка, Словенија, Босна и Херцеговина). Скопје: Матица македонска. Застапени полски поети: Адам Мицкјевич, Тадеуш Ружевиц, Јулијан Пшибош,
- Древо во светицкаџа џоезија*. 2013. Приредила Светлана Христова-Јоџиќ. Скопје: Македонски духовни конаци. Застапени полски поети: Јан Твардовски, Вислава Шимборска, Владислав Броњевски, Јарослав Ивашкјевич, Јулијан Тувим, Леополд Стаф, Марија Павликовска-Јасножевска, Мјечислав Јаструн, Уршула Кожиол и Чеслав Милош.
- Дај две, љубовни!*: антологија на нашите омилени песни од автори од Европа: љубов. 2015. Концепт Жарко Кујунџиски, реализација Кристина Велевска. Скопје: Антолог. Застапени полски поети: Јулиуш Словацки („Во албумот на Зофја Бобрувна“, препев Б. Конески), Кажимјеж Пшерва Тетмајер („Те барам...“, препев Л. Танушевска), Халина Пошвјатовска (ненасловена песна, препев Л. Танушевска), Кшиштоф Камил Бачињски („Магија“, препев И. Дамеска, „О, дојди ми“, препев А. Јованчевски), Чеслав Милош („Овој свет“, препев Н. Мациров, „Дар“, препев М. Миркуловска, „Средба“, препев Л. Танушевска).
- Антиолоџија на светицкаџа џоезија*: преведена на македонски јазик (XVI век - XVII век: од Боало до Балаши). 2015. Том 3. Скопје: Арс Ламина-

- публикации. (Избор: З. Танески). Застапени полски поети од XVII век: Јан Кохановски (Препев: Здравко Стаматовски).
- Анџолоџија на свейскајта ѿезија*: преведена на македонски јазик (XVIII век - XIX век: од Греј до Тагоре). 2015. Том 4. Скопје: Арс Ламина-публикации. (Избор: Л. К. Дракулевска). Застапени полски поети од XIX век: Адам Мицкјевич, Јулијуш Словацки и Ципријан Норвид (Препев: Б. Конески, Г. Тодоровски и Д. Митревски).
- Анџолоџија на свейскајта ѿезија*: преведена на македонски јазик (XX век: од Тагоре до Ли-Јанг Ли). 2016. Том 5. Скопје: Арс Ламина-публикации. (Избор: Н. Маџиров). Застапени полски поети од XIX век: Чеслав Милош, Вислава Шимборска, Збигњев Херберт, Тадеуш Ружевиц и Адам Загајевски (Препев: П. Наковски и М. Ѓоршески).
- Што си ѿи?*: антологија на нашите омилените песни од европски поетеси. 2016. Приредила Кристина Велевска. Скопје: Антолог. Застапени полски поетеси: Вислава Шимборска („Збогување со глетката“, препев: М. Миркуловска; „Под една ѕвезда“, препев: А. Јованчевски; „Сеќавањето, најпосле...“, препев: К. Кулавкова; „Миг“, препев: М. Миркуловска; „Некакви луѓе“, препев: П. Вулкански; „Разговор со каменот“, препев: М. Исмајлоска; „Атентатори“, препев: Р. Лазаров) и Ева Липска („Сигурност“, препев: М. Миркуловска).
- Нема сѝих, нема мир!* Антологија на нашите омилените песни: бунт. 2017. Приредила Кристина Велевска. Скопје: Антолог. Застапени полски поети: Збигњев Херберт („Атифе“), Адам Загајевски („Оставете нè“), Тадеуш Ружевиц („Доверби“). (Препев: П. Наковски).
- Книжевни елементи*: списание за современа светска книжевност. 2023. Битола: Перун артис, год. V, бр. 9. Застапени полски поети: Антонина Тошек, Милош Валигурски, Макеј Тополски и Михал Трусевиц (Препев: Ф. Димевски).
- Секој ден ѿсна*: мала антологија на светската поезија (сто песни). 2024. Скопје: Темплум. (Приредувач и превод: П. Вулкански). Застапени полски поети: Тадеуш Ружевиц, Вислава Шимборска, Ева Липска и Ева Зоненберг.
- Каранфиловски, Максим. 2024. „Препевите од полски јазик“. *Славистички студии*: списание на Катедрата за славистика при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“, бр. 24 (1), ур.: Л. Танушевска. Застапени поети: Јулијан Корнхаусер („Хиперреализам“, „Животот е отпор“, „Ткајачка“, „Слободна тема“, „Што би направил кога би имал волшебна стапче“, „Сè зависи од човекот“, „Макаренко“, „Ложачот не штеди“, „Топлина

во цевките“) и Станислав Барањчак („Да ѝ погледнеме на вистината во очи“). Превод: М. Каранфиловски.

Одделни книги на полски поети:

- Ружевиќ, Тадеуш. 1965. *Поезија*: избор. Препев од полски и поговор Ацо Алексиев. Скопје: Култура.
- Рошињски, Јан Гуреќ. 1968. *Молишва за добрина*. Препев А. Алексиев. Скопје: Мисла.
- Тувим, Јулијан. 1983. *Задоцнејшој славеј*. Избор и препев П. Наковски и Р. Јовчевски. Скопје: Детска радост.
- Војтила, Карол. 1988. *Поезија*. Избор и превод П. Наковски. Скопје: Македонска книга.
- Шимборска, Вислава. 1994. *Крај и ѝочешок*. Избор и превод П. Наковски, предговор Анте Поповски. Скопје: Детска радост.
- Мицкиевич, Адам. 1997. *Пан Тадеуш*. Препев Ташко Д. Белчев. Скопје: [б.и.].
- Вавжкиевич, Марек. 1998. *Доцна ѝојладне*. Превод П. Наковски, поговор А. Поповски. Скопје: Спектар прес.
- Гжешчак, Маријан. 1998. *Сируга на свешлинаша*. Избор и превод П. Наковски. Скопје: Спектар прес.
- Херберт, Збигњев. 2005. *Пашој до вообразбаша*. Избор и препев П. Наковски, поговор Б. Цветкоски. Скопје: Макавеј.
- Шимборска, Вислава. 2009. *Избор ѝоезија*. Избор и препев П. Наковски. Битола: Микена (Едиција „Нобеловци“).
- Навроцки, Александер. 2009. *Клада за уиџре*. Избор, превод и препев од полски, руски и бугарски: Д. Лау-Буковска и др. Скопје: Макавеј.
- Сливоник, Роман. 2010. *Враќање во центарот на градот*. Превод П. Наковски. Скопје: Матица македонска.
- Болек, Јулиуш Еразм. 2012. *Квадраштура на крушој*. Избор и препев од руски и полски, како и поговор Санде Стојчевски. Скопје: Феникс.
- Поезија* (избор). 2013. Чеслав Милош, Вислава Шимборска, Збигњев Херберт. Препев П. Наковски, поговор С. Стојчевски. Скопје, КСЦ, Макавеј. (Едиција „Свезди на светската книжевност“).
- Улицки, Ришард. 2014. *Мојој гџраг*: авторски избор. Превод П. Наковски, Скопје: Матица македонска.
- Мицкјевич, Адам. 2015. *Поезија*: избор. Превод, препев и поговор Паскал Гилевски. Скопје: Нампрес. (Едиција „Свезди на светската книжевност“).

- Липска, Ева. 2015. *Портокалот на Њутн*. Избор и превод П. Наковски. Скопје: ВиГ Зеница.
- Зиола, Калина Изабела. 2015. *Кога си со оруѓа*. Препев Вања Ангелова и Петко Шипинкаровски. Струга: Бран.
- Зјола, Калина Изабела. 2024. *Светлосна тишина*. Препев од англиски јазик Даниела Андоновска-Трајковска. (Препев од полски на англиски јазик Томаш Миелцарек). Битола: Перун артис.
- Гинчанка, Зузана. 2024. *За кенџауриџе*. Препев и поговор Звонко Димоски. Прилеп: Ма продукција, подружница Мама.
- Павликовска-Јасножевска, Марија. 2024. *Розова маѓија*. Препев Звонко Димоски, поговор Оливера Андоноска. Прилеп: Ма продукција, подружница Мама.

Изданија на Струшките вечери на поезијата:

- Современа полска поезија*. 1973. Струга: Струшки вечери на поезијата.
- Ружевиц, Тадеуш. 1987. *Поезија*. Избор Петре Наковски. „Златен венец“ Струга, 1987. Tadeusz Różewicz, *Poezja, wybór* Petre Nakovski, „Złoty Wieniec“, Struga 1987. Скопје: Македонска книга.
- Лирски најевни*: по повод 200-годишнината од раѓањето на поетот Адам Мицкјевич. 1998. Избор Петре Наковски, превод Блаже Конески, Гане Тодоровски, Петре Наковски, Паскал Гилевски. Струга: Струшки вечери на поезијата.
- Твардовски, Јан. 2000. *Љубовта љубов бара*. Избор, превод и поговор Петре Наковски. Струга: Струшки вечери на поезијата. (Едиција „Плејади“).
- Свездениот миџ*: избор од добитниците на Златен венец на СВП. 2001. Составувач Матеја Матевски. Струга: Струшки вечери на поезијата.
- Парче синило ѝод мојата клейка*: Песни за Македонија од странски поети. 2002. Приредил Јован Стрезовски. Застапени полски поети: Вјеслав Рустецки („Македонија“), Марек Ваваршкиевич („На пат од Охрид за Битола“) и Јан Гуреџ-Рошињски („Охрид“).
- Вавжкиевич, Марек. 2008. *Светлина*. Избор и превод Петре Наковски. Скопје: Струшки вечери на поезијата. (Едиција „Плејади“).
- Баргиелска, Јустина. 2016. *Поезија*. Превод од полски на македонски јазик Звонко Димоски, превод од полски на англиски Катаржина Шустер, Марија Јастржебска. Струга: Струшки вечери на поезијата / Struga: Struga poetry evenings.
- Домбровска Кристина. 2017. *Поезија*. Превод од полски на македонски јазик Звонко Димоски, превод од полски на англиски Антонија Лојд-

Џонс и Ева Хриниевиц-Јарброу. Струга: Струшки вечери на поезијата / Struga: Struga poetry evenings.

Загајевски, Адам. 2018. *Одбрани ѝесни*: избор од авторот. Превод Звонко Димоски. Струга: Струшки вечери на поезијата / Struga: Stružańskie wieczory poezji = Struga poetry evenings.

Критики за полската поезија:

1. Предговори, ѝоѓовори, сѝудии

Алексиев, Ацо. 1965. „Во името на човекот и за човекот: неколку забелешки врз творештвото на Тадеуш Ружевиц“. Поговор во: Тадеуш Ружевиц, *Поезија*: избор (препев А. Алексиев), Скопје: Култура, 55-61.

Алексиев, Александар. 1987. „Поезијата како борба за дишење: белешки кон поезијата на Тадеуш Ружевиц“. „Poezja jako walka o oddech: wokół poezji Tadeusza Różewicza“ (z macedońskiego Zuzanna Topolińska). Предговор во: Тадеуш Ружевиц, *Поезија* / Tadeusz Różewicz, *Poezja*, избор Петре Наковски / wybór Petre Nakovski, „Златен венец, Струга 1987» / “Złoty Wieniec, Struga 1987“, Скопје: Македонска книга, 9-28.

Мативјецки, Пјотр. 1996. „Вовед“ во: *Современа ѝолска ѝоезија* (превод и препев П. Наковски), Скопје: Македонска ревија, 7-27.

Поповски, Анте. 1998. „Поезија на љубов и на социјални инциденти во неа“. Поговор во: Марек Вавжкиевич *Доцна ѝојлагне* (превод П. Наковски), Скопје: Спектар прес, 115-121.

Одровонж-Пиенџек, Јануш. 1998. „Кон македонското издание на Адам Мицкјевич“, Janusz Odrowąż-Pieniążek „Do macedońskiego wydania Adama Mickiewicza“. Предговор во: *Лирски најѝеви*: по повод 200-годишнината од раѓањето на поетот Адам Мицкјевич. 1998. Избор П. Наковски, превод Б. Конески, Г. Тодоровски, П. Наковски, П. Гилевски. Струга: Струшки вечери на поезијата, 13-16 / 7-10.

Наковски, Петре. 2000. „Јан Твардовски-поет на љубовта и спокојот“. Поговор во: Јан Твардовски, *Љубовѝа љубов бара* (избор и превод П. Наковски), Струга: Струшки вечери на поезијата, 207-218.

Матевски, Матеја. 2001. „Свездениот миг на песната“. Предговор во: *Свездениот миг*: избор од добитниците на Златен венец на СВП (составил М. Матевски), Струга: Струшки вечери на поезијата, 5-8.

Цветкоски, Бранко. 2005. „Место поговор: Кон поетското дело на Херберт“. Поговор во: Збигњев Херберт, *Пайѝој до вообразбаѝа* (избор и препев П. Наковски), Скопје: Макавеј, 127-131.

- Вавжкјевич, Марек. 2010. „Поет на големата осаменост“. Поговор во: Роман Сливоник, *Враќање во ценџароѝ на г̀радоѝ*. (превод П. Наковски), Скопје: Матица македонска, 93-96.
- Ќулавкова, Катица. 2012. „Едно ритуално-катарзично толкување на песната ‘Сеќавањето, најпоследно...’ од Вислава Шимборска“, *Македонски искушенија и оруѓи о̀леди*. Скопје: МАНУ, 235-259.
- Стојчевски, Санде. 2012. „Кон поезијата на Јулиуш Еразм Болек“. Поговор во: Јулиуш Еразм Болек, *Квадраџура на кру̀гоѝ*, (избор и препев од руски и полски С. Стојчевски), Скопје: Феникс, 65-69.
- Стојчевски, Санде. 2013. „Втората авангарда’ во поновата полска поезија“. Поговор во: Чеслав Милош, Вислава Шимборска, Збигњев Херберт, *Поезија: избор* (препев П. Наковски), Скопје, КСЦ, Макавеј (Едиција „Свезди на светската книжевност“), 323-331.
- Гилевски, Паскал. 2015. „Адам Мицкјевич: ангел на љубовта и апостол на слободата“. Поговор во: Адам Мицкјевич, *Поезија: избор* (препев П. Гилевски), Скопје: Нампрес (Едиција „Свезди на светската книжевност“), 85-92.
- Танушевска, Лидија. 2018. „Предговор“ во: Адам Загајевски, *Одбрани ѝесни: избор од авторот / Adam Zagajewski: wiersze wybrane = selected poems: wybór autora = selected by the author* (превод од полски З. Димоски / translation from Polish into Macedonian by Zvonko Dimoski; translation to English Clare Cavanagh et al.), Струга: Струшки вечери на поезијата / Struga: Struzańskie wieczory poezji = Struga poetry evenings, 10-35.
- Димоски, Звонко. 2024. „Недораскажана приказна“. Поговор во: Зузана Гинчанка, *За кенџауриѝе*, (препев З. Димоски), Прилеп: Ма продукција, подружница Мама, 39-41.
- Андоноска, Оливера. 2024. „Волшебницата на розови магии“. Поговор во: Марија Павликовска-Јасножевска, *Розова маџија* (препев З. Димоски), Прилеп: Ма продукција, подружница Мама, 47-50.

2. Конференции

- Радически, Науме. 1996. „Творечки настојувања да се пишува така како што се живее - кон поезијата на Ружевич и Конески“, *Folia Philologica* том 4, Скопје, УКИМ, НИП „Студентски збор“, 1996, 195-202.
- Николовска, Кристина. 2018. „Недостиген сон на тишината... (поетиката на Анте Поповски и Вислава Шимборска), *Folia Philologica*, Том 9-10, Зборник на трудови од X македонско-полска научна конференција (одржана во рамките на Меѓународниот славистички собир на 15-16

- јуни 2017 г. во Скопје). Скопје, УКИМ, Филолошки факултет „Блаже Конески“, 255-263.
- Танушевска, Лидија, Андреј Јованчевски. 2023. „За препевите на Конески од полски јазик“, *Меѓународен научен собир 100 години Блаже Конески и 75 години Филолошки факултет*, (Скопје, 13–14 декември 2021). Скопје, УКИМ, Филолошки факултет „Блаже Конески“, 275-279.
- Капушевска-Дракулевска Лидија. 2024. „Рецепцијата на полската поезија во македонската книжевна средина.“ *XII Меѓународна македонско-полска научна конференција*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ, Скопје, 4-5 октомври.

3. Периодика

- Алексиев, Александар. 1987. „Поезија со препознатлив човечки глас: по повод доделувањето на Златниот венец на Струшките вечери на поезијата на полскиот поет Тадеуш Ружевиќ“, *Беседа*: списание за култура и уметност, год. 14, бр. 37-38, 3-8.
- Павловски, Мишел. 1987. „Енергија и страст: кон двете фестивалски премиери на 12. Млад отворен театар: ‘Циркуската-строфа’, работена според поезијата на Тадеуш Ружевиќ во режија на Даниел Тавчиоски, и ‘Баал’ од Бертолд Брехт во режија на Владимир Милчин“, *Современост*, год. 37, бр. 8, 84-86.
- Поповски, Анте. 1997. „Поезијата на Шимборска-голема етичка експертиза на животот“, *Око*: македонска ревија за литература, год. 5, бр. 21, јануари, 5-7.
- Кожухарова, Елена. 2001. „Lacrima christi (солзата на Христос): во поезијата на Тадеуш Ружевиќ (1921)“, *Сиремеж*, Прилеп, год. 47, бр. 7-8, 69-75.
- Тодевска, Анета. 2005. „Застапеноста на полската проза и поезија на македонските простори“, *Просветно дело*, год. 58, бр. 5, ноември/декември, 68-70.
- Матевски, Матеја. 2006. „Јансите на Пан Когито: читајќи го Збигњев Херберт“, *Акџ*, год. 3, бр. 15 (9. 5. 2006), 11-13.
- Цветкоски, Бранко. 2006. „Поет во одбрана на индивидуата: нотации кон поетското дело на Збигњев Херберт“, *Сиремеж*, Прилеп, год. 52, бр. 1/2, 69-71.

*Забелешка: Препевите се од полски јазик доколку не е поинаку означено. Библиографијата не ги опфаќа објавите достапни на електронските извори; најмногу препеви од полски поети има на порталот „Окно“ на издавачката куќа „Темплум“ (<https://okno.mk/>).